

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ І МУЗЕЙНО-
ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Кафедра туристичного бізнесу

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

на тему: **Стан і перспективи розвитку танцювального туризму в
Харківській області**

здобувача вищої освіти

другого (магістерського) рівня

заочної форми навчання

зі спеціальності 242 «Туризм»

освітньо-професійної програми «Туризмознавство»

КАЛАШНИК ІРИНИ ЄВГЕНІЇВНИ

Допущено до захисту:

Завідувач кафедри, доктор
культурології, доцент

БОЖКО

ЛЮБОВ
ДМИТРІВНА

Науковий керівник:

кандидат наук з соціальних
комунікацій, ст. викладач

ФОМІН
МИХАЙЛО
ВОЛОДИМИРОВИЧ

м. Харків - 2022

Реферат

Пояснювальна записка до магістерської роботи містить: 60 сторінок, 2 таблиці, 46 джерел інформації, 1 додаток.

Метою даної дипломної роботи є розробки проекту танцювального фестивалю в Харкові засобами танцювального туризму.

У магістерській роботі було визначено теоретичні аспекти танцювального туризму в Україні та Харківській області. За допомогою аналізу літератури охарактеризовано основні напрямки розвитку та сучасний стан танцювального туризму в Україні та Харківській області. Розглянуто та проаналізовано закордонний досвід ведення діяльності та розвитку танцювального туризму.

Відповідно до проведеного дослідження було запропоновано проект створення фестивального проекту в Харкові засобами танцювального туризму, який сприятиме підвищенню розвитку танцювального туризму в країні.

Ключові слова: танцювальний туризм, танцювальний фестиваль, розвиток танцювального туризму, фестивальний проект.

Abstract

Explanatory note to the master's thesis contains: 60 pages, 2 tables, 46 sources of information, 1 appendix.

The purpose of this thesis is to develop a project of a dance festival in Kharkov by means of dance tourism.

Theoretical aspects of dance tourism in Ukraine and Kharkiv region were identified in the master's thesis. The main directions of development and the current state of dance tourism in Ukraine and Kharkiv region are characterized by the analysis of the literature. The foreign experience of conducting activity and development of dance tourism is considered and analyzed.

According to the study, a project was proposed to create a festival project in Kharkiv by means of dance tourism, which will help increase the development of dance tourism in the country.

Key words: dance tourism, dance festival, development of dance tourism, festival project.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ВИД СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ	9
1.1. Дефініція танцювального туризму.....	9
1.2. Основні напрями танцювального туризму і ринок танцювального туризму.....	13
1.3. Танцювальний туризм у сучасній індустрії туризму, фестивалі, як розвиток танцювального туризму.....	18
ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ	29
РОЗДІЛ 2. ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В СВІТІ	30
2.1 Танець як культурне надбання у світі.....	30
2.2 Танцювальний туризм в Україні.....	31
2.3. Танцювальний туризм на Харківщині.....	32
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ	36
РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТ ФЕСТИВАЛЮ В ХАРКОВІ	38
3.1 Ресурсна база.....	38
3.2. Стан та перспективи.....	40
3.3. Бізнес план створення фестивального проекту в Харкові засобами танцювального туризму.....	46
ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ	51
ВИСНОВКИ	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	55
ДОДАТКИ	6

ВСТУП

Актуальність. Протягом значного періоду часу активне зростання туризму як індустрії дозволило йому виступати в якості одного з провідних напрямів розвитку економіки для багатьох країн світу. Динамічне збільшення прибутків в галузі забезпечило стійке зростання, найвищі показники якого в 2017-2018 рр. Але ситуація змінилася в 2019 р.

Сучасна туристична індустрія переживає складний період. Пов'язано це з кількома факторами. Політичні, економічні кризи останніх років вплинули як на кількість подорожуючих, так й на географію подорожей. Але найбільшого вдару зазнала галузь з початку пандемії. Завдяки карантинним обмеженням значна кількість традиційних дестинацій була закрита. Ті що продовжили працювати вводили суттєві обмеження. В результаті The World Tourism Organization (UNWTO) поставила питання про рестарт туристичної галузі в світі. На сьогодні фахівці стримано констатують поступове відновлення, але темпи його надто повільні.

Все це привело до суттєвої трансформації світового ринку туристичних послуг. Введення карантинних обмежень на міжнародному рівні, закриття кордонів створює умови для розвитку внутрішнього туризму. Якраз такий шлях відновлення обрали поодинці Європейські країни.

Що стосується України та вітчизняних туристів, то значна кількість також поступово переорієнтовується саме на внутрішній туризм. Ті хто обирав відпочинок за кордоном опинилися в ситуації ризику бути закриті в чужій країні в зв'язку із локдауном або потрапити на карантинні обмеження та самоізоляцію. Такі фактори збільшують перспективи для розвитку внутрішнього туризму. Враховуючи колосальний ресурсний

потенціал України, це може дозволити підготовуватися до відновлення туризму в світі та в подальшому запропонувати нові напрями відпочинку в тому числі і для іноземців.

Одним з пріоритетних напрямів туристичної індустрії залишаться розвиток спеціалізованих напрямів відпочинку. Вони орієнтовані на індивідуальні подорожі або на невеликі групи туристів (що особливо актуально з урахуванням загроз створених пандемією) і спрямовані на задоволення специфічних потреб на відміну від масового пакетного туризму.

Такі тенденції не нові. Про переорієнтацію туристичного ринку на саме спеціалізований туризм свідчить обговорення статистичних даних про розвиток туризму за дуже довгий час. Одним з напрямів вважається культурний туризм з його колосальним спектром підвидів, що охоплюють широко коло різноманітних подорожей. Одним з напрямів може бути танцювальний туризм.

Об'єкт дослідження: танцювальний туризм.

Предмет дослідження: танцювальний фестиваль в Харкові

Мета: розробити проект танцювального фестивалю в Харкові

Завдання дослідження:

- визначити сутність танцювального туризму, його функції та особливості;
- дослідити ресурсну базу танцювального туризму;
- визначити основні туристичні центри, профільні танцювальні заклади навчання та заходи у світі, екскурсійні маршрути, які є цікавими для туриста-танцівника;
- визначити який вплив має танцювальний туризм в Україні
- розробити проект танцювального фестивалю який буде мати вплив на розвиток туризму в Україні.

Методи, що використовуються в роботі базуються на об'єктивізмі, системному аналізі, синтезі, індукції та дедукції.

Під час дослідження були використані роботи А.Я.Дуровича, Е.І.Ільїної, Ю.О.Карягіна, В.К.Кіптенко, М.Я.Мальської, М.А.Морозова, П.Р.Пуцентейло, Л.М.Устименко та ін. Сьогодні Танцювальний туризм є одним з нових але активно розвиваючихся видів спеціалізованого туризму. Його історіографія ще не зовсім розроблена, джерельною базою є інтернет-ресурси - сайти танцювальних шкіл різних регіонів світу.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретичній розробці та введення в науковий оборот поняття «танцювальний туризм». Сформульовані його основні напрями і віди. Запропоновано проведення танцювального фестивалю, що спрямований на розвиток туризму в Харківському регіоні.

Практична новизна даної роботи полягає у створенні спеціалізованого інноваційного туристичного продукту, як танцювальний фестиваль у Харкові.

Структура роботи: Дипломна робота складається з вступу, трьох розділів, висновків та списку використаної літератури. Результати курсової роботи викладено на 57 сторінках. Список використаної літератури включає 46 найменувань.

РОЗДІЛ 1. ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ ЯК ВИД СПЕЦІАЛІЗОВАНОГО ТУРИЗМУ

1.1. Дефініція танцювального туризму

Розвиток туристичної індустрії дозволив створити величезну різноманітність видів туризму. Трудіціоно виділяють пакетний й спеціалізований туризм. Серед спеціалізованого в свою чергу існує діловий, культурний, релігійний, освітній, спортивний, екстремальний. Серед видів зустрічаються такі екзотичні як наприклад з видобутку золота. Одним з напрямів туризму, що популярні сьогодні - танцювальний.

Визначення. На сьогодні поняттю «танцювальний туризм» можна дати визначення умовно, оскільки у науковій літературі він як різновид туризму майже не розглядався. Але він динамічно розвивається. найбільшою популярністю танцювальний туризм користується у «глядачів» та «аматорів». Організацією подорожей займаються як турагентства, так й деякі школи танців [2].

Традиційно, найбільш популярними напрямми зберігаються острів Ібіца (фестивалі електронної музики, клубні танці); Латинська Америка (карнавали, спортивні танцювальні змагання, латиноамериканські танці); Іспанія (фламенко); Країни Сходу (східні танці); Австрія Відень (класичні вальси, фестивалі Венський бал); США (широкий спектр).

В якості організаторів фестивальних івентів можуть виступати Туристичні фірми. Вони активно використовують їх для формування туристичного продукту та додаткового залучення туристів. Однією з популярних форм івентів-фестивалів може бути танцювальний фестиваль [4, 46].

Танцювальні фестивалі є масштабними заходами. Як правило вони організовуються на закритому майданчику. Фестиваль складається з показу танцювальних номерів що проводять колективи-учасники, або з так званих баттлів в яких танцюристи змагаються безпосередньо - віч-на-віч.

Танцювальні фестивалі мають широку географію. Вони активно проводяться в різних країнах по всьому світу. Вони самі стають ресурсами для туризму, в частості для подієвого туризму [1].

Танцювальні фестивалі – це глобальний івент, художня та соціально-значуща подія. Вона спрямована на досягнення наступних цілей:

- розвиток та популяризація хореографічного мистецтва;
- виявлення та підтримка талановитих виконавців;
- розширення та зміцнення творчих, культурних та міжнаціональних зв'язків;
- вирішення завдань щодо формування естетичного смаку виконавців та глядачів на прикладах кращих зразків вітчизняного та зарубіжного танцю;
- сприяють підвищенню професійного рівня керівників хореографічних колективів, художнього рівня репертуару колективів, а також виконавської майстерності учасників.

Танцювальні фестивалі вирішують завдання, що є актуальними для молодіжної, а також інших вікових аудиторій: організація вільного часу, освоєння модних новинок, самореалізація молоді та активна життєва позиція.

Сьогодні проводиться велика кількість танцювальних фестивалів за різними стилями танців по всьому світу. Різноманітність стилів, масовість заходів, обмін танцювальним досвідом, проведення майстер-класів від топових вітчизняних та зарубіжних танцюристів, танцювальні батли, що дозволяють проявити себе, показати свої емоції – все це важливо для молоді, а також інших цільових аудиторій, приваблює їх. Тому

танцювальні фестивалі мають високий рівень туристської привабливості і мають розглядатися як один із перспективних видів та ресурсів фестивального туризму [3].

Фестивалі здатні привабити та привертають до себе велику кількість людей.

Танцювальні фестивалі відвідує велика кількість людей, зокрема, в Європі, Америці та Азії. В Україні танцювальні фестивалі також набирають поширення, з розвитком танцювальних фестивалів поширюється розвиток і танцювального туризму. Всі ці елементи використовуються для розвитку туризму в регіоні, країні загалом та організовуються спеціальні тури з відвідуванням фестивалів із танцювальною тематикою.

Танцювальні фестивалі мають велике значення для розвитку та підтримки міжкультурних та міжнаціональних зв'язків. Крім того, танцювальні фестивалі мають велике соціальне значення для населення, тому що відволікають молодь від різних негативних впливів соціуму та дозволяють підліткам мати вибір у своєму житті та самим вирішувати, чим їм займатися. Для батьків це також гарна можливість для розвитку своєї дитини та прищеплення їй любові до мистецтва. Подібні фестивалі мають позитивний вплив на молодь, прищеплюють їй любов до творчості та танцю. Танцювальні фестивалі дозволяють проявити себе, показати свою індивідуальність, а це особливо важливо для дітей та підлітків [5].

Таким чином, можна сміливо заявити, що танцювальні заходи мають високий потенціал, як ресурс подійного туризму та туристичним діячам слід звернути свою увагу на цей вид фестивального туризму та включати відвідування танцювальних заходів до складу турпакетів, спеціально розроблених для молоді, яка займається вуличними танцями.

Танцювальний тур є чудовою нагодою познайомитися з традиціями приймаючої країни, поспілкуватися з цікавими людьми, зарядитися

позитивними емоціями і при цьому – насамперед потанцювати на своє задоволення [2].

Для визначення особливостей дефініції танцювального туризму, можна виокремити певні елементи, що мають безпосередній вплив на формування поняття:

- танцювальний туризм – самостійний та перспективний напрямок;
- географічні умови впливають на характер танців і знаходять свій відбиток у танцювальних елементах;
- танець – найважливіший об'єкт туристського інтересу та ключовий ресурс розвитку танцювального туризму, особливо внутрішнього;
- танець – це рух, він має певний стиль або шаблон, має красу, елегантність, граціозність; він супроводжується ритмічними звуками - музикою, має сюжет, вираження почуттів; сприяттю танця може допомогти пантоміма, костюм, декорація та ін. [4].

З огляду на все вище викладене, можна сформулювати наступні визначення танцювального туризму:

- танцювальний туризм, крім усіх його складових, пов'язаних з рекреаційною і творчою спрямованістю, має і психологічний напрямок його значущості. У цьому відношенні можна говорити про так звану танцювальну терапію – як вид психотерапії, який використовує рух для розвитку соціального, когнітивного, емоційного та фізичного життя людини, здатна збільшити самооцінку людини, навчитися балансу, координації та відчути приплив сил і запас енергії;
- танцювальний туризм – це подорож з метою пізнання культури країни через національний танець шляхом безпосередньої участі в танцювальному заході (події), навчання якому-небудь танцювальному напрямку. Участь у танцювальному заході неодмінно має бути активною [5].

Варто наголосити, що танцювальний туризм:

- по-перше, це унікальна можливість організації яскравого активного відпочинку;
- по-друге, це можливість відвідати нові країни та познайомитися з їхньою культурою;
- по-третє танцювальний туризм передбачає активну участь у різноманітних заходах зі світу танців.

Танцювальний турист може вибрати варіант поїздки. Наприклад, можна вирушити в подорож на кілька днів, щоб потрапити на якийсь танцювальний фестиваль. А можна запланувати тур, що буде тривати кілька місяців і що передбачає відвідування кількох різних країн та участь у кількох танцювальних подіях [1].

1.2. Основні напрями танцювального туризму і ринок танцювального туризму

В сучасному світі туристична діяльність відіграє значну роль у формуванні ВВП (валового внутрішнього продукту) в першу чергу в сфері послуг, в процесі активізації зовнішнього торговельного балансу, в процесі створення робочих місць, формування доходів місцевого населення, підвищення рівня життя, та в загалі в процесі створення іміджу країни.

Туризм має досить вагомий вплив на пвені ключові сфери економічної діяльності. В першу чергу це транспорт і індустрія перевезень; будівництво і розвиток інфраструктури гостинності, виробництво продуктів харчування і товарів народного споживання та інші. Фактично, туристичний бізнес виступає мотиватором розвитку економіки регіону, джерелом робочих місць і доходів місцевого населення.

У діяльності кожної організації процес зміни пріоритетів відбувається під впливом багатьох факторів: довкілля, життєвого циклу бізнесу, ринкових тенденцій та багатьох інших [3].

Важливою складовою туристичного бізнесу є те, що персонал підприємств фактично виступає в якості частки туристичного продукту.

Гостинність, доброзичливість – головна умова для всіх службовців, а не лише спеціалістів із безпосереднього обслуговування споживачів.

На сьогодні, міжнародний туризм є одним з важливих показників розвитку світової економіки та до початку пандемії туристичний сектор складав близько 10% світового ВВП. Для координації і регулювання світового туристичного ринку регулярно проводяться міжнародні та регіональні сімпозіум і конференції, форуми і конгреси, зустрічі на різних рівнях, які спрямовані на підтримку галузі. Вони створюють і уніфікують стандарти обслуговування, розробляють декларації і конвенції, підписують міжнародні угоди, друкують рекомендації, які спрямовані на регулювання діяльності туристичної галузі та спрощення організації внутрішніх і міжнародних подорожей [1, с. 34].

Оцінка рівня розвитку міжнародної туристичної діяльності базується на показниках кількості в'їзних туристів (прибути в країну) та оцінки кількості внутрішніх подорожуючих; кількість суб'єктів туристичного бізнесу (в першу чергу туристичних підприємств); обсягах реалізації і споживання туристичного продукту та надання туристичних послуг.

На сьогодні сформувалися основні показники, які дозволяють оцінити стан і ефективність розвитку туризму в країні [2, с. 57]. Це кількість прибуттів (демонструє обсяг туристичного потоку в державу); оцінка стану та розвитку МТБ, туристичної інфраструктури; головні показники фінансово-економічної діяльності туристичних підприємств (як тур операторів так й тур агенств і ФОПів); середня величина туристичних витрат за добу на території країни (певної дестинації); показники формування та розвитку міжнародного туризму.

Як свідчать результати дослідження туристичну привабливість території можна оцінити за показниками загального іміджу регіону,

природними умовами, рівнем соціальної стабільності і безпеки, розвитку транспортної інфраструктури, рівням розвитку економіки в регіоні та його фінансової привабливості, наявністю доступних туристичних об'єктів, пам'яток культури, історії, мистецтва та інш [4, с. 9].

Разом з тим, варто зауважити, що за допомогою даних показників доцільно здійснювати характеристику факторів, які впливають на туристичну привабливість території, однак вони не є її показниками [5].

Сьогодні туристи схильні приділяти увагу розширенню своїх знань, пізнанню традицій, обрядів і звичаїв народів, знайомству з національними особливостями. Це може відбуватися через кухню, музику, пластику й рух. Особливе місце в цьому займає танець.

Танці та танцювальні традиції –являють собою динамічний, постійно розвиваючийся процес, спрямований на вдосконалення та поширенняюється, розширюється. Виходячи з цього танцювальні школи та викладачі повинні працювати в руслі систематичного та постійного використання інновацій. Процес навчання повинен оновлюватись й адаптуватися до потреб динамічно розвиваючеся культури, пропонувати нові підходи на ринку послуг.

Тенденції та характерні аспекти розвитку танцювального туризму у світі дають підстави вважати його стійким трендом, який сприяє процесу взаємодії мандрівників із місцевими громадами [1].

Танець – є способом вираження почуттів, вражень, емоцій та настрою. Танець є ще одним видом мистецтва, який сприяє розкриттю внутрішнього світу, певного образу, використовуючи при цьому пластику, музику, ритмічні рухи та жести. Відповідно, залежно від втілюваного образу, різновидів танцю може бути досить велика кількість:

- народні танці: українські, грузинські та ін. Їх відрізняє прихильність до традицій, обрядів і навіть особливостей місцевості.

- класичні танці.

- сучасна класика
- сучасні танці.

Танцювальний туризм, як вид туристичної подорожі має декілька основних цілей. В першу чергу це форма відпочинку. По друге, це відкриття нової країни, культури, народу. По третє це активна чи пасивна участь в фестивалі, в якості учасника чи глядача.

Підводячи підсумки всьому, що сказано вище можна конститувати, що танцювальний туризм, це специфічна подорож, під час якої турист бере участь у танцювальних заходах у місці перебування в якості учасника чи глядача [5].

Однієм з найпоширеніших видів такого дэнс-туру є подорож до танцювальних фестивалів або спеціалізованих танцювальних таборів. Як правило такі специфічні табори присвячені окремому напрямку або танцювальному стилю. В якості приклада можна навести танго-кемпи, хіп-хоп-кемпи, виїзні школи класичного танцю. Кількість таких івентів дозволяє обрати активний відпочинок на свій вкус. Протягом місяця в різних регіонах проводяться одночасно декілька подібних заходів.

Як правило вони разараховані на аматорів, від туристів не вимагається спеціальна підготовка, лише бажання. Також не має значення стать, вік, соціальний статус. У багатьох таборах діє доволі демократичне негласне правило: кожен танцює з кожним. Це дозволяє просто підходити до людини, яка вам сподобалася, і запрошувати її на танець [2].

Переходячи до аналізу своєрідності види танцювального туризму, слід зазначити, що в танцювальній подорожі у вас можуть бути різні ролі:

- турист-глядач купує квиток та вирушає до іншої країни, щоб подивитися на виступи професійних танцівників;
- турист є безпосереднім учасником різноманітних гастрольних та гостьових виступів, міжнародних фестивалів та конкурсів, певних танцювальних подій;

- турист-учень здійснює поїздку в ту чи іншу країну, чи регіон України з метою навчання певному стилю танцю у закордонного чи українського педагога, відвідування майстер-класів.

З іншого боку, якщо мета – підвищення кваліфікації, можна вибрати інший тип туру: навчальний.

Організатори, як правило, враховують поточний рівень майстерності туриста, підбирають викладачів серед місцевих освітян і навіть допомагають підібрати партнера на час тренувань, якщо турист-танцюрист подорожує без партнера [4].

Таким чином є можливість значно підвищити свій танцювальний клас: весь графік туристичної подорожі саме під програму навчання, а викладачі зазвичай дуже відомі люди у своєму колі, і приватні уроки у них недешеві.

З погляду видової будови, танцювальний туризм може бути представлений у наступних трьох різновидах:

- турист подорожує як глядач і відвідує танцювальні шоу, тобто, глядацький танцювальний туризм;

- турист-любитель, палко бажаючий освоїти будь-який конкретний вид танців чи ознайомитися з різними стилями танців, що є притаманними тій чи іншій країні; відповідно – аматорський;

- турист-професіонал, який вирішив зробити свої танцювальні рамки ширше, дізнатися про танці більше, або знайти щось оригінальне для свого танцювального шоу, тобто, у цьому випадку можна говорити про професійний танцювальний туризм.

1.3. Танцювальний туризм у сучасній індустрії туризму, фестивалі, як розвиток танцювального туризму

Танцювальний туризм – це особливий вид туризму, що поєднує стандартний відпочинок з професійними танцювальними послугами. Він має широку географію (від Європи до Латинської Америки, від Африки до Далекого Сходу) та колосальну ресурсну базу (безліч фестивалів, танцювальних шкіл і напрямів) здатних задовольнити самих вибагливих туристів.

Незалежно від того, чи розглядається він як вираження високої чи низької культури, танець вже давно є туристичною привабливістю. Танцювальний туризм через народні традиції, музеї, музика, танець і мистецтво є важливим елементом, який надає особливу цінність туристичному продукту, і він може надихнути мільйони туристів відвідати нові куточки світу. Танцювальний туризм є частиною культурного туризму, оскільки через це відкриваються можливості для культурного досвіду який надається туристам. Він адресований туристам, які бажають жити по-особливому, це досвід через участь у танцювальних заходах у районі їхнього місця призначення. Танцювальний туризм виражається або за активної участі туристів в заходів або просто з їх відвідуванням різноманітних танцювальних заходів. Перший відноситься до танцювальної участі у різноманітних громадських заходах, таких як, ярмарки їх участь у танцювальних навчальних семінарах та танцювальні фестивалі. Під час цих заходів відбувається активна участь туристів.

Основною мотивацією туриста, який їде до місця для участі в танцювальних заходах, є очевидно танцювати. Тобто це туристи, головна мотивація яких є їхня активна або пасивна участь у танцювальних заходах. Таким чином, стимули туристів які їдуть у місце для танців, слід

дослідити, дослідивши їхні уподобання брати участь у танцювальних заходах, таких як різноманітні заходи, танцювальні фестивалі та танцювальні семінари, незалежно від їхньої активної чи пасивної участі. Багато дослідників стверджують, що відвідування окремої події пов'язане в тій же мірі з мотивацією та вільним часом, як і туристичні мотиви. Мета багатьох досліджень була заснована на причини, чому людина вирішує відвідати подію, що ця людина отримує від цього і зв'язок спонукань з їх особливими характеристиками.

Гетц (1989) виявив, що чотири основні категорії потреб (фізичні, культурні, міжособистісні, визнання) задоволені завдяки відвідуванню події. Фізичні потреби задовольняються участю у змаганнях або за допомогою релаксації від участі у фестивалі. Культурні потреби задовольняються контактом з культурою місця, з участю в місцевих урочистостях з танцювальними чи музичними фестивалями. Міжособистісні потреби задовольняються спілкуванням з аудиторією з фестивалю. Нарешті, потреба у визнанні задовольняється участю в діяльності, яка підвищує впевненість у собі.

Крім задоволення цих потреб, Гетц підтримав, що є й переваги з досвіду участі в події, яка подобається відвідувачеві. Ці переваги відрізняють конкретні події від постійних пам'яток. Перевагами є наступне: 1) відчуття приналежності до команди (почуття насолоди від спільного досвіду; спілкування з іншими людьми); 2) автентичність; (переваги засновані на набутті справжніх вражень з місця); 3) насолода від ритуалів подій (відвідування заходів які включають традиційні звичаї суспільства та справляють у глядачів враження, що представляють сакральні моменти з життя мешканців) 4) очікування для розваги (кожен відвідувач очікує отримати задоволення від участі в заходах, де панує радісна атмосфера); 5) насолода від видовища (це очікування, що відвідувач повинен відвідати щось унікальне).

Усатенко Л.М. наводить наступну класифікацію танцювального туризму: «за географічною ознакою; за видовою танцювальною спрямованістю; за формою подорожі; за рівнем підготовки учасників подорожі» [45].

Аналізуючи його георгафію «можна запропонувати наступну його класифікацію. Європейський (Польща, Німеччина, Австрія, Франція, Іспанія, Італія, Великобританія, Ірландія тощо). Американський, що в свою чергу поділяється на: Північноамериканський; Південноамериканський (Аргентина, Бразилія); Карибський басейн; Азійський: (Індія, Китай, Таїланд та ін.)». [45]

Якщо за критерій брати вид танцю то виділяється «сучасна хореографія; класична хореографія; бальна хореографія; народна хореографія» [45].

Іншим критерієм може бути форма подорожі: «екскурсійно-танцювальний тур – це автобусний тур, курортний відпочинок з відвіданням танцювальних майстер-класів у світі; подієва (івент) танцювальна подорож - участь у конкурсах, фестивалях та змаганнях; відпочинок в танцювальних таборах світу; DWT (Dance Work Travel) – спеціальна програма, за якої турист має можливість відвідувати танцювальні конкурси, а також працювати в країні перебування (США)» [45].

Враховуючи рівень підготовки учасників танцювального туру можна виділити «початківці; професіонали» [45].

Спираючись на наведену класифікацію можна сформувати перспективні напрями розвитку турів.

«Екскурсійно-танцювальний тур - це форма танцювального туризму, що включає такі послуги, як: проживання, харчування, транспорт, екскурсійне обслуговування та участь у танцювальних заняттях та змаганнях. Ця поїздка може бути як індивідуальною, так і груповою» [45].

«Індивідуальний - формується відповідно до побажань клієнта: відпочинок у таборі поєднується з відвіданням танцювальних занять» [45].

«Груповий – подорож певної кількості людей (20-40 чол.) за обраним маршрутом, наприклад: двотижневі тури по Південній Америці, країнами Карибського басейну, Європі тощо» [45].

«Івент танцювальна подорож – це відвідування та участь танцювальних колективів, які беруть участь у міжнародних фестивалях, конкурсах» [45].

Один із варіантів розвитку танцювального туризму – організований відпочинок в танцювальних таборах на території різних країн світу. Цей тип специфічного туру передбачає організоване перебування туристів в спеціальному таборі. В програмі заплановані танцювальні школи, навчання, танцювальні змагання, уроки. За стилями вони здатні охопити танці в стилі хіп-хопу, хаусу, поп-музики. Або створені локації для навчання джаз-денсу, джаз-фанку, вакінгу, воугу, крампінгу тощо. Як правило термін перебування в таборі складає 10-15 днів. Для організації викладання в табір запрошують професійні хореографи які проводять майстер класи.

Аналізуючи статистичні дані можна бачити, що найбільший потік туристів спрямований з країн Європи до США, Південної Америки, Карибського басейну. Існує також й зворотній потік, до Європи. Найбільша кількість туристів подорожує з США.

Танцювальний туризм – це новий, динамічно розвиваючийся вид подорожі, що поєднує звичайний відпочинок та хобі тур. Він має широку географію та багату і різноманітну ресурсну базу. Танцювальний туризм може включати відвідування навчальних центрів, танцювальних студій і шкіл. Він спрямований на задоволення специфічних хобі потреб окремих сегментів туристичного ринку.

На сьогодні, в більшості випадків танцювальний туризм виступає в якості самодіяльної форми. Це передбачає, що більшість турів організовується безпосередньо танцюристами або колективами з метою відвідування або участі в фестивалях, конкурсах, змаганнях, шоу.

Танцювальний туризм являється перспективний видом професійного та хобі туризму, що може вважатися в тому числі й напрямом культурного туризму. Метою його є пізнання культури світових туристичних дестинацій, навчання та удосконалення хореографічних навичок, через участь у навчальних семінарах, майстер-класах, обмін досвідом та підвищення кваліфікації через налагодження стосунків із зарубіжними танцювальними школами та студіями.

Наразі розвиток туристичної галузі нашої країни все ще знаходиться в перехідному періоді. Це поступовий процес відродження та розвитку індустрії, а посилення соціальної політики на регіональному та місцевому рівнях дає надію на подолання труднощів. В останні десятиліття відпочинковий туризм охоплює все більше туристичних рівнів. Загалом це відображає тенденцію розвитку світової туристичної індустрії. Культурно-пізнавальні та розважальні форми є основою зростання туристичного потоку в розвинених країнах. Політика зовнішньої політики України полягає в декларуванні європейської інтеграції, тому фестивальний рух нашої країни має отримати додатковий імпульс розвитку та вчитися методів і форм організації у країн Центральної Європи.

Згідно Указу Президента України від 21.02.2007 р. “Про заходи щодо розвитку туризму і курортів України» розроблено “Стратегію розвитку туризму і курортів”, яку затверджено розпорядженням КМУ від 06.08.2008 р. Цей нормативний документ визначає напрямок розвитку країни в туристично-курортній сфері в Україні. З огляду на те, що туризм має значний вплив на економічні умови та добробут населення на місцевому та регіональному рівнях, розумне регіональне управління

туризмом є важливим кроком у реалізації стратегій сталого туризму та курортів, особливо в малих містах. Відповідно до Національного плану розвитку малих міст [6], для міст зі значним природно-історичним культурним потенціалом (історичні споруди, культурно-туристичні центри) увага зосереджена на формуванні туристичних функцій з потенціалом охорони, можливим економічним використанням, та культурна спадщина, Охорона навколишнього середовища, обмеження промислової діяльності в історичних зонах міст.

Усе це визначає доцільні заходи щодо визначення пріоритетності формування стратегій регіонального та місцевого розвитку та якісних планів на основі комплексного аналізу регіональних ресурсів, у тому числі стратегій сталого розвитку туризму та курортів [9].

Засновниками та організаторами сучасних культурно-мистецьких заходів в Україні можуть бути державні, громадські, приватні підприємства й організації та окремі особи. Спонсори, керівні групи, технічні працівники тощо культурно-мистецьких заходів несуть відповідальність за те, щоб діяльність відповідала цілям, виконувала завдання та вирішувала організаційні проблеми. Фестивалі стають все більш сфокусованими на соціальних завданнях і не вимагають обов'язкових конкурсних програм.

У різних країнах часто проводяться фестивалі різного масштабу та змісту. З огляду на зростання інтересу до таких розважально-туристичних заходів, що залучають все більше людей та ресурсів, ми розглядаємо спробу класифікації танцювальних фестивалів. Основна відмінність хореографічного конкурсу від фестивалю полягає в тому, що фестиваль не має підстав для змагання.

В Україні дуже розвинений фестивальний вид туризму, у нашому випадку це танцювальні фестивалі, які мають прямий напрямок з танцювальним туризмом.

Танцювальні фестивалі діляться за типами танців їх можна розділити на певні види (рис. 1.1).

Види танцювальних фестивалів				
Фестиваль сучасних танців	Фестиваль народного та народно-сценічного танцю	Фестиваль вуличних танців	Фестиваль соціальних танців	Фестиваль естрадних танців
-контемп; -джаз-модерн; -хаус.	-гопак; -меренге; -чардаш; -полька; -циганські танці.	-хіп-хоп; -брейк-данс; -vogue.	-бачата; -кізомба; -хастл.	-акробатичні танці; -сюжетно-характерні танці; -ритмічні танці.

Рис.1.1 Види танцювальних фестивалів

Також здійснена спроба виділення кількох основних критеріїв, за якими можна відокремлювати і розрізняти танцювальні фестивалі (рис.1.2).

Класифікація танцювальних фестивалів

Рівень підготовки учасників	Стильова спрямованість	Віковий ценз	Масштаб проведення	Формат проведення
-початківці - професіона ли	-сучасної хореографії -народного, народно- сценічного танцю -бальних танців -балетного мистецтва -сучасного танцю -естрадних танців	-1 категорія- діти у віці від 4 до 7 років -2 категорія діти у віці від 8 до 11 років -3 категорія діти у віці в 12-15 років -4 категорія діти у віці від 16 до 19 років -5 категорія дорослі від 20 років -6 категорія змішані	-районні -міські -обласні -регіональні -національні -міжнародні	-на свіжому повітрі(парки, площі, тощо) -у закритих приміщеннях(сцени палаців культури, тощо)

Рис.1.2 Класифікація танцювальних фестивалів

Можна ще додати до фестивальної класифікації те, що не завжди хореографічні фестивалі зустрічаються в чистому вигляді, вони можуть увіходити до програми фестивалів мистецтв, фестивалів творчості, фестивалів дружби, спорту та мистецтв. Іноді формат проведення фестивалів небагато змінюється, і тоді це відображається у назві: «танцювальна олімпіада», «Танцювальний табір», «Танцювальний освітній проект». Слід в окрему категорію відносити фестивалі-конкурси. Вони являють собою за масштабом фестиваль, але включають в себе і конкурсну програму.

В нашому дослідженні під танцювальними фестивалями ми розуміємо фестивалі, що є складовою художньої та соціально-значущої діяльності з метою вирішення завдань, які актуальні для молодіжної аудиторії: організація вільного часу, освоєння модних новинок, самореалізація молоді та активна життєва позиція. На сьогоднішній день в Україні проводиться велика кількість танцювальних фестивалів по різних стилях танців, вони вражають масовістю заходів, обміном танцювальним досвідом, проведенням майстер-класів від топових вітчизняних і закордонних танцюристів, танцювальні батли, що дозволяють виявити себе, показати свої емоції – все це важливо для молоді і залучає її.

У сучасних умовах для колективів народної творчості стала дуже важливою роль конкурсів і фестивалів. Адже танцювальний фестиваль – яскравий і видовищний для ефективного заходу, який може стати атракціоном як для туристів, так і для мешканців. Перше, що слід зрозуміти, — це важливість завдання максимального охоплення населенням різних соціальних груп сучасного міста та села. Друга функція більше пов'язана з такими завданнями, як пошук і розвиток талантів, де є можливості для творчого зростання і що важливо самореалізації найбільш

обдарованим непрофесіоналам, здатним зробити вагомий внесок у художню скарбницю суспільства свого часу.

Україна є найбільшою за площею європейською державою, загальна площа якої становить 603 628 км кв, тобто 5,7% території Європи і 0,44 % території суходолу світу і п'ятою за населенням (42 386 403 млн.), територією з глибокими етнокультурними традиціями та унікальним історичним минулим, має значні перспективи щодо розвитку танцювальних фестивалів у різних регіонах країни.

Можна стверджувати, що основні чинники, на які впливає проведення фестивалів і різних регіонах країни - це населення та територія. Танцювальні фестивалі влаштовують поблизу великих мість або середніх, зручних за розташуванням для учасників та гостей з налагодженою інфраструктурою і місцем для виступів, тобто сцени.

Проаналізувавши всеукраїнські танцювальні фестивалі у 2019 до карантину, можемо зробити висновок, що по одному фестивалю проводять у Волинській, Івано-Франківській, Луганській та Харківській областях. Два танцювальні фестивалі проводять у Одеській, Сумській, Херсонській та Хмельницькій областях. Три у Полтаві та Києві. В основному це пов'язано з недостатністю коштів, недосконалою системою управління, відсутністю професійних менеджерів, низьким рівнем туристичної інфраструктури, недостатньою рекламою фестивальних атракціонів, як за кордоном, так і в Україні

Адже Україна має глибокі етнокультурні традиції та унікальне історичне минуле, значні природні та культурні ресурси. Трохи більше всеукраїнських фестивалів (від 4 до 9) проводяться у Вінницькій (4), Житомирській (5), Запорізькій (6), Київській (9), Кіровоградській (4), Львівській (4), Миколаївській (4), Тернопільській (5) та Черкаській (4) областях. Найбільше всеукраїнських фестивалів проводяться лише в двох областях - Дніпропетровській (30) та Чернігівській (16). Це може бути

зумовлено тим, що Дніпропетровська область не лише один з найбільш економічно розвинених регіонів України, а й регіон з багатим матеріальним культурно-історичним різноманіттям, культурною і природною спадщиною, яка є безцінним надбанням, а Чернігівська область - один з найбільш привабливих регіонів України для масового відпочинку, в тому числі і проведенню фестивалів та туризму, завдяки вигідному географічному розташуванню, потужному історико-культурного потенціалу та проходженню міжнародного з тим транспортного коридору.

За роком заснування танцювальні фестивалі поділяються на найстаріші, які почали своє існування в 1991 р. в Тернопільській області. Наймолодшими фестивалями є фестивалі в Житомирській та Київській областях, які виникли у 2019 році. За періодичністю проведення: у Вінницькій області фестиваль проводиться один раз на два роки, в Дніпропетровській одинадцять фестивалів проводяться щорічно і один – два рази на рік, у Запорізькій області три фестивалі проводяться щорічно і один – раз на два роки, в Київській області фестиваль проводиться щороку, в Миколаївській області один фестиваль проводиться щорічно та інший раз на два роки, в Полтавській області фестиваль проводиться щорічно, в Чернігівській області один фестиваль проводиться щорічно та інший два рази на рік, в Тернопільській області фестиваль проводиться щорічно, в Харківській фестиваль проводиться один раз на два роки та в Житомирській області фестиваль проводиться один раз на два роки. Всі фестивалі відрізняються один від одного за віковими категоріями, кількістю учасників та колективів, які беруть участь у фестивалі.

ВИСНОВКИ ДО 1 РОЗДІЛУ

У першому розділі ми розглянули взаємозв'язок танцювального туризму з Україною та визначили, що танцювальні фестивалі безпосередньо пов'язані з туризмом. Інакше кажучи, на танцювальну індустрію великий вплив мають професійна підготовка з хореографії в університетах, велика кількість танцювальних шкіл в Україні, цілорічні фестивалі, конкурси та конкурси, організація телевізійних програм.

Також ми здійснили спробу виділення кількох основних критеріїв, за якими можна відокремлювати і розрізняти танцювальні фестивалі, а також порівнювати їх з хореографічними конкурсами. Проаналізували поширення танцювальних фестивалів по Україні у розрізі областей. Розглянули всеукраїнські танцювальні фестивалі, ми побачили, що їх кількість невелика, зважаючи на значний культурний потенціал України. Здебільшого це пов'язано з такими проблемами, як фінансування, недосконалість управлінської системи, відсутність професійних менеджерів, низький рівень туристської інфраструктури, недостатня розрекламованість фестивальних атракцій, як за кордоном, так і в Україні. Тому ці фестивалі потребують державного фінансування та подальшого розвитку, щоб викликати інтерес до відвідування та участі.

РОЗДІЛ 2. ТАНЦЮВАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В СВІТІ

2.1 Танець як культурне надбання у світі

Танець традиційно вважається засобом висловити свої почуття, емоції та настрої. Це ще один вид мистецтва, використовуючи який можна за допомогою пластики, музики, ритмічних рухів і жестів розкрити свій внутрішній світ, образ.

Генеральна конференція ЮНЕСКО в 2003 р. сформулювало поняття нематеріальної спадщини. До неї відносяться мова, мистецтво, музика, ремесла, традиції, мораль та звичаї. Танець також вважається елементом нематеріальної культурної спадщини людства. Він є важливою часткою традиції та засобом виразу незліченних груп і спільнот, які передавалися з покоління в покоління.

Танець є важливою часткою життя людини. Гесіод згадує, що танець є божественним даром Терпсихори (однієї з дев'яти музи і покровительки танцю та драматичного хору). Людина, в якій є сум і смуток його душа танцює і завдяки цьому вдається забути негативні думки та свої проблеми. Протягом століть багато людей присвятили своє життя цьому виду мистецтва.

Деякі з них виділялися, а їхній внесок був безцінним, тому танцю було надано популярність; він еволюціонував від форми комунікації до явища мистецтва. Тобто танець становив елемент культури, який був витвором групи людей у певну епоху, через який виражалися потреби певної групи.

Оскільки з часом соціальні потреби змінювалися, танець також не залишався стабільним, але також змінювався, утворюючи динамічний культурний феномен.

На сьогодні, до списку нематеріальної культурну спадщину ЮНЕСКО внесено декілька видів танцю, серед них можна вказати

1. Тахтиб - танець з тростиною, включений в 2016 р. він походить з арабського Єгипту;
2. Гулі-Вамкулу, він був включений до списку в 2005, це ритуальні танці народності чева що живуть на території Замбії;
3. традиційні танці Нахічеванської Автономної Республіки (Республіка Азейбарджан), він був включений в 2018 р.
4. Биельге, монгольський народний танець, він був включений в 2009 р.
5. Танго, танець корених жителів Японії – айнів;
6. Фламенко іспанський народний танець.

2.2 Танцювальний туризм в Україні

Танцювальний туризм дозволяє людині гармонійно розвиватися. Він передбачає фізичні, творчі та духовні вправи. Крім іншого надає можливість отримати позитивні враження, покращити неврологічний і психічний стан. Все це є ефективною само реалізацією під час танцювального відпочинку.

Індустрія танцювального туризму зараз досить розвинена. Сьогодні працює система професійної підготовки хореографів у ВНЗ. Крім того існує велика кількість танцювальних шкіл по всій Україні. В світі і Україні цілорічні проводяться фестивалі, конкурси та змагання. Організована система телевізійних програм, та багато ще різних івентів. Ця галузь, як і вся індустрія туризму, ставить ціль принести користь суспільству. В першу чергу організацію дозвілля, оздоровлення, покращення психологічного стану людей, соціалізацію та спілкування. Поєднання туризму та подорожей з танцювальної індустрії в одній сфері діяльності,

створення комплексного туристичного продукту танцювального туризму є перспективним шляхом формування привабливих та інноваційних турів.

Великий вплив на танцювальну індустрію та популяризацію танця надають телевізійні шоу. В Україні активно просуваються такі шоу, як наприклад "Танцюють всі", "Танці з зірками", "Великі танці", "МАЙДАНС". Така активна пропоганда фактично є стимулом для формування і розвитку ринку.

Також танцювальна індустрія стимулює туристичний ринок. Люди почали подорожувати по Україні, щоб потрапити на різні, вище перераховані шоу, взяти участь у фестивалі, танцювальному змаганні чи майстер-класі. Все це активно стимулює розвиток всієї індустрії послуг та гостиності.

2.3. Танцювальний туризм на Харківщині

В Україні є представники різних національностей, але звичайно основну частину населення здебільшого становить український народ. У кожного регіону та області країни є свої відмінні та характерні особливості, в том числі й сприяття українського танцю. Кожна територія прикрашає український танець по-особливому, за своїми місцевими фольклорними традиціями, ритуалами, практичною трудовою діяльністю, побутом. Це сталося через потребу людей висловлювати свої почуття та емоції за допомогою тіла. Зародження хороводних та інших видів танців пов'язане з народними обрядами (наприклад, обрядове плетіння вінків, посадка та збирання врожаю, весільні традиції та обряди і т.д.). Крім того, варто зауважити, що досить поширеними серед українських танцівників є й танці інших народів світу та національностей [6].

З часом обрядові хороводи змінювалися і набували нового змісту, що мало інтерпретацію нового життя і побуту людей. У танцях

зображалося все життя людей, це не тільки побут, а й вони зображували тварин, полювання на них, природу тощо.

Харківська область має важливі передумови для того, щоб стати одним із найбільш розвинутих регіонів у сфері туризму не лише в Україні, а й у Європі. Як відомо, Харківська область має не лише надзвичайно вигідні геополітичні умови, а й комфортні умови мікроклімату, різноманітні ландшафти, унікальну флору та фауну, історичну культуру, архітектуру, розвинутою мережею транспортного сполучення, достатніми людськими, матеріальними, у т. ч. природно-оздоровчими ресурсами.

Слобожанський край – це край, для якого є характерними гостинність, край, що зберігає і шанує національні традиції.

З огляду на те, територія Харківського регіону має значний вплив на розвиток різноманітних видів туризму: від пізнавального, пізнавального, ділового, до спортивного, зеленого, екологічного. Такий інноваційний напрям як танцювальний туризм є новим та перспективним видом для регіону.

Представниками туристичних компаній пропонуються тури з елементами танцювального туризму, відповідно до відомих різновидів:

- пропозиції для туристів, що подорожують як глядачі і відвідують танцювальні шоу, тобто, глядацький танцювальний туризм;

- пропозиції для туристів-любителів, які палко бажають освоїти той чи інший вид танців або ж ознайомитися з різними стилями танців, що є притаманними певній країні (у виконанні як харківських танцювальних колективів, так і у виконанні представників інших регіонів країни); відповідно – аматорський;

- пропозиції здатні для туристів-професіоналів, які вирішили змайструвати приватні танцювальні рамки ширшими, дізнатися про ті чи інші танці більше, тобто знайти що-небудь оригінальне для свого

танцювального шоу. Тобто основою таких туристичних турів є професійний танцювальний туризм.

Як вже було зазначено, в Україні кожен регіон, область чи район, мають власну специфіку, неповторну лексику, музику, костюмами, це стосується й танцю. Ще зовсім недавно танці були важливою та невід'ємною частиною життя. Сьогодні відродженням традицій займаються етнографічні аматорські хореографічні колективи.

Керівники таких хореографічних колективів демонструють через танець життя українського народу. В танцювальних постановках знаходять своє відображення головні риси народу: радість, завзяття, веселість, гумор.

Однією з організацій, яка має вагомий вплив на розвиток професійного, аматорського, глядацького танцювального туризму, є громадське об'єднання “Харківська обласна ліга танцю”. Громадське об'єднання “Харківська обласна ліга танцю” є організацією, що створена молодими, перспективними викладачами масових танцювальних шкіл. Громадське об'єднання об'єднує шанувальників сучасної та естрадної хореографії Харківської області.

Початком діяльності ХОЛТ можна вважати лютий 1999 року, коли було проведено перший, що згодом став щорічним, конкурс сучасних та естрадних танців «Танцювальне місто». Загалом за рік роботи вдалося згуртувати керівників більш ніж 90 клубів міста Харкова та Харківської області. А на сьогоднішній день налагоджений тісний контакт танцювальними колективами Харківської області, яких близько 300, з колективами України, кількість яких – близько 600, а також з клубами ближнього та далекого зарубіжжя, яких близько 100.

Варто наголосити, що Харків має індивідуальну територіальну традицію проведення танцювальних фестивалів, що бере свій початок у 2002 році. У 2007 році було започатковано традицію проведення

Міжнародного фестивалю-конкурсу спортивного танцю. З 2004 року проводиться Міжнародний фестивальний конкурс бального танцю “Кубок Харківського міського голови” (учасниками фестивалю є танцювальні дуети з Італії, Польщі, Великої Британії, США, Болгарії, Білорусі та України).

Можна сказати, що згадані фестивалі можуть бути надзвичайно вагомим підґрунтям для організації танцювального туризму на території Харкова та Харківської області.

ВИСНОВКИ ДО 2 РОЗДІЛУ

Фактично можна стверджувати, що танцювальний туризм має колосальний вплив на Світ. Танець є часткою культурної спадщини. Танець включає традиції та вирази в русі етнічних груп і спільнот, які передавалися протягом тисячоліть від покоління до покоління. На сесії в 2003 р. ЮНЕСКО визнало важливість нематеріальної спадщини, як частки світового культурного контексту. Танці з давніх часів являлися одною з форм комунікації та виживою часткою мистецтва.

Оскільки з часом соціальні потреби змінювалися, танець також не залишався стабільним, але також змінювався, утворюючи динамічний культурний феномен.

Танцювальний туризм представляє собою особливий вид подорожі, який може поєднувати стандартні розважальні заходи з професійними танцювальними послугами. Танцювальний туризм через народні традиції, музеї, музика, танець і мистецтво є важливим елементом, який надає особливу цінність туристичному продукту, і він може надихнути мільйони туристів відвідати нові куточки світу. Танцювальний туризм є частиною культурного туризму, оскільки через це відкриваються можливості для культурного досвіду який надається туристам. Він адресований туристам, які бажають жити по-особливому, це досвід через участь у танцювальних заходах у районі їхнього місця призначення. Танцювальний туризм виражається або за активної участі туристів в заходів або просто з їх відвідуванням різноманітних танцювальних заходів. Це інноваційний та перспективний вид професійного туризму, спрямований на пізнання культури популярних туристичних центрів світу та вдосконалення хореографічних навичок, шляхом участі у танцювальних майстер-класах, фестивалях та виставах, налагодження дружніх стосунків та обміну

досвідом з іноземними танцювальними школами та студіями. Це дає змогу обмінюватись та відкривати нові таланти, вдосконалювати та розвивати фізичні та духовні сили.

РОЗДІЛ 3. ПРОЕКТ ФЕСТИВАЛЮ В ХАРКОВІ

3.1 Ресурсна база

В Україні щороку проводиться сотні різноманітних конкурсів, симпозіумів, фестивалів. Їх кількість збільшується з кожним роком. Чисельність відвідувачів українських фестивалів постійно зростає. Це яскраво свідчить про популярність та перспективність фестивального туризму в Україні.

Під фестивалем прийнято розуміти масовий захід, свято; театральні, музичні виступи; демонстрація явищ мистецтва. Зв'язуючи фестивальну діяльність із зростаючим туристичним рухом, можемо дати таке визначення: фестивальний туризм - це подорож з метою відвідування масових заходів. Головна мета фестивального туризму спрямована на яскраві емоції. Це перспективний, інноваційний та динамічно розвиваючий вид туризму.

Харків розвинуту туристичну інфраструктуру, значний досвід музичних форумів. Вони виступають як один з найбільш поширених типів заходів, які привертають значну увагу учасників, відвідувачів, професіоналів, аматарів, фахівців і просто цинувальників мистецтва. Харків має достатній ресурс для організації культурних заходів, найцікавішими з яких є карнавали та фестивалі, що спрямовані на залучення великої цільової аудиторії.

Харків є містом у якому перетинаються різні національні та культурні традиції з різних куточків України, Харків є містом розташованим у прикордонній частині, завдяки цьому місто поєднує у собі різні культурно-національні традиції, та самих їх представників у вигляді жителів міста. [2]

Одним з унікальних явищ, що формує обличчя Харкова, став розвиток фестивального туризму. Протягом року в місті проводяться десятки фестивалів та конкурсів. Вони мають різні тематики, напрями та організації. Один з найбільш масовий фестиваль, який проводиться щорічно восени – це музичний фестиваль «Харківські асамблеї». Його започаткував та проводить Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського. Традиція такого свята музики була покладена в 1991 р. В фестивалі беруть участь відомі музиканти та виконавці з різних країн Європи та світу. Важливою рисою є поєднання музичного свята й навчання. Виступи іноземних майстрів музичного мистецтва часто супроводжуються майстер-класами для студентів університету та музичних закладів міста.

Іншим прикладом може бути конкурс юних скрипалів Богодара Которовича. Він проводиться починаючи з 1995 р. Іншим прикладом може бути Міжнародний конкурс вокалістів імені І. Алчевського, який проводиться починаючи з 1999 р. Також відомим заходом є тепер Міжнародний конкурс естрадної пісні імені К. Шульженко, який було започатковано в 1990-х рр.

Крім заходів міжнародного рівня проводиться й значна кількість івентів регіонального значення, що є ресурсами для розвитку фестивального туризму. Одним з напрямів є етнофестивалі включають музичну програму ,народні гуляння, ярмарок. Одним з таких івентів, що присвячений регіональним традиціям народних свят є фестиваль «Сьогодні Купала, а завтра Івана». Він проводиться на початок липня у селі Сквородинівка.

Широку відомість і популярність серед харків'ян і гостей міста мав етно фестиваль «Печенізьке поле». Він проводився щорічно, у середині літа на території однойменного національного природного парку.

Останні роки набрало популярності свято на території Олексіївської фортеці, що входила до системи фортець Української оборонної лінії. Етно фестиваль супроводжується історичними реконструкціями козацьких боїв та народних гулянь.

Щороку на початок червня на Безлюдівському озері (Основянський район Харкова) проводиться фестивалі музики Регі. Фестиваль існує з 2012 року. Він спрямований на підтримку розвитку культури музики реггі в Україні. В рамках фестивалю відбувається виступ музичних та й танцювальних колективів з України та Європи.

Серед значних подій - Міжнародний фестиваль короткометражного кіно «Харківська бузок». Він був започаткований вперше у 2009 році. На його честь у парку була організована вана спеціальна Алея Слави. На ней були встановлені бронзові зліпки долонь почесних гостей кінофестивалю.

Серед культурно-розважальних подій варто відзначити акцію «Ніч музеїв». Традиційно вона проводиться у середині травня та об'єднує значну кількість Харківських галерей, музеїв та артцентрів.

Останні роки популярністю користується традиція індійський свята Холі. Під час дій учасники обсипають один одного спеціальними фарбами, проводяться масові ігри. Проводиться він в парках міста в останні дні літа.

Одним з новітніх явищ став фестиваль Тавалі. Він пов'язаний з психологією, особистим розвитком, езотерикою..

Музично-фестивальний туризм значно покращив імідж Харкова як в Україні так і в світі та сприяє просуванню туристичного бренду Харківщини. [3]

3.2. Стан та перспективи

Проведення спеціальних заходів стало важливим елементом стратегії міст і регіонів з метою залучення відвідувачів та інвестицій,

надання значного імпульсу туристичному сектору і перетворення в основний внесок у підвищення конкурентоспроможності туристичних напрямків. В умовах необхідності збільшення туристичного потенціалу України для залучення в'їзних туристів розуміння поняття подієвого туризму і те, як він функціонує, стає все більш важливим.

Харків, що володіє відмінною інфраструктурою зі своїми стадіонами, площами і відкритим небом райони, тільки недавно почали створювати свою історію музичних фестивалів. У Харкові проводиться кілька фестивалів різного роду: сучасна музика, успадкована від Боба Марлі, і класичні звуки скрипки, фортепіано та оперного співу. Міжнародний музичний фестиваль "Харківська Асамблея – - єдиний в Україні. Міжнародний фестиваль, присвячений виключно класичному мистецтву.

Основна ідея полягає в тому, щоб розширити знання та інтегрувати українську музику в європейський простір. У нього відносно велика історія зародившись в 1991 році фестиваль запрошує диригентів, а також скрипалі з Іспанії, швейцарські віолончелісти, співаки з Німеччини та Франції, піаністи, флейтисти, тенори, арфісти, симфонічний оркестр і хор протягом двох тижнів фестивалю можна послухати звуки багатьох оркестрових класичних творів і їх сучасну інтерпретацію. В одному ряду з музичною індустрією знаходяться спортивні заходи. Міжнародний туризм вже досить розвинений: футбольні фанати відвідують матчі своїх улюблених команд; спортсмени та просто любителі спорту беруть участь у деяких щорічних заходах, таких як марафони і т. д

Більше того, деякі з щорічних заходів, які цінують українці - це марафони і велосипедні дні. Перший Харківський марафон 2014 року зібрав понад 10 тисяч осіб і був занесений до Книги рекордів України як найпопулярніший забіг за кількістю зареєстрованих учасників. Після цієї події Харків навіть стали називати українською біговою столицею. Мета

заходу - популяризація бігу в Україні, об'єднання професійних бігунів, любителів і новачків з усієї країни, і поки все йде так. Харків - велосипедне місто, щорічно у Велофестивалі бере участь від 10 до 15 тисяч осіб. Крім того, організовано міні - велотрек від "Велопланети", змагання з ВМХ, фігурне катання на велосипеді, стенд для треків, дитяча зона і різні змагання. Крім основних заходів, в рамках проекту відбудеться фестиваль їжі "Міський пікнік". Регулярно організовується "міський пікнік: Фестиваль їжі" для просування як місцевих підприємств, так і різних національних блюдо.

"Харків-місто подій" для створення позитивного іміджу міста, збільшення туристичних потоків, поліпшення економічної та соціальної активності та встановлення міжнародних відносин останнім часом все більше і більше напрямків починають розуміти потенціал заходів у досягненні різних видів економічних і туристичних цілей. Це не означає, що напрямки та туристичні організації використовують заходи стратегічно. Щороку у місцях призначення проводиться безліч різних фестивалів, що приваблюють туристів, і багато нових заходів плануються або вже в дорозі.

По-перше, події можуть бути використані в якості основних визначних пам'яток, навколо яких місце призначення може розробляти тематику, створювати імідж і упаковку. Цей тип стратегії підходить для великих і малих міст, таких як Харків, де відсутня велика туристична інфраструктура. Відповідно, те, як позиціонується пункт призначення, є результатом одного або кількох подій і тематики, яка їх оточує. У цій стратегії бажано, щоб у пункті призначення було одне або кілька подій, щоб зображення цих подій і цілі стають нероздільними і взаємодоповнюючими. [4]

При створенні проекту "Харків-місто подій" була використана загальна стратегія подієвого туризму, що передбачає наявність

різноманітних громадських заходів. Замість того, щоб намагатися залучати і створювати нові і великі події, ця стратегія заснована на існуючих і нових заходах спільноти. Крім того, стратегія заснована на автентичності, різноманітності і сильної підтримки спільноти для залучення і задоволення туристів.

Витрати на цю стратегію незначні, проте будуть потрібні додаткові зусилля для створення реклами та залучення туристичної індустрії, а також мобілізація та сприяння спільнотам і групам інтересів в просуванні туристичного маркетингу. Мета проекту-допомогти гарного поєднання заходів, які зроблять місто більш привабливим.

Цілі проекту:

- просування напрямку "фестивальний туризм",
- підвищення його інвестиційної привабливості;
- створення єдиної інформаційної бази даних найцікавіших подій (календар подій);
- встановлення прямого зв'язку з професійними асоціаціями та спілками у сфері подій, маркетингу, брендингу, туризму, регіональні асоціації туризму, регіональні туристичні інформаційні центри, щоб проінформувати про проект якомога більше професіоналів у сфері фестивального туризму та туризму залучити їх до проекту в якості партнерів; просування механізму державно-приватного партнерства у сфері фестивального туризму.

Згідно з нашими дослідженнями, Харків володіє знаннями і досвідом в організації концертів та деяких інших музичних заходів, і саме тому вони є найбільш поширеним типом із заходів, які організуються і які привертають найбільшу увагу учасників і відвідувачів заходів. Культурні заходи також важливі для Харкова, особливо карнавали і фестивалі, які орієнтовані на велику цільову аудиторію.

Тим не менш, ми повинні підкреслити, що місто не збирається нічого виключати, але вважає, що всі види заходів важливі. Стратегія проекту передбачає розвиток вже існуючих заходів, які проводяться в Харкові з періодичністю один раз на рік або в два роки, які були описані в попередньому розділі. Більш того, всі вони повинні бути зареєстровані в одній базі даних, календарі подій і представлені на основних сайтах, пов'язаних скоріше зі сферою подій, туризмом або самим Харковом.

Первинні, вони є <http://omctur.kh.ua> –офіційний сайт Харківського регіонального туристичного інформаційного центру та <http://www.ufest.in.ua> -найпопулярніший і розвинений сайт, присвячений подіям, що проводиться в Україні.

Більш того, потенціал, яким володіє Харків у проведенні деяких ділових, освітніх і наукових подій не повинні бути забуті. Це пов'язано з його інфраструктурою і статусом студентського міста з багатьма навчальними закладами та організаціями, які співпрацюють з іншими країнами і надають можливості для навчання з обміну, а також бізнес-центром з низкою великих місцевих підприємств і філій міжнародних компаній.

Отже, були обрані два заходи, а саме фестивалі, один з яких присвячений музиці, а інший сучасному мистецтву, які завдяки проведеному опитуванню могли б підштовхнути розвиток фестивального туризму в Харкові, були складені програми їх заходів до і була описана цільова аудиторія для кожного з них. У будь-якому випадку, фестиваль-це масштабний захід за участю великої кількості людей, привертає увагу засобів масової інформації. Саме тому організація фестивалю часто використовується в якості ефективної PR-кампанії. Крім того, фестивалі вносять значний внесок у соціальну і економічне життя регіону, де вони проводяться [11].

Розуміючи це, місцеві влада всіляко підтримує фестивальні заходи, отримуючи значний непрямий прибуток від їх реалізації. Для того, щоб організація заходу могла принести очікувані результати, необхідно ретельно його підготувати, враховуючи всі нюанси.

Крім того, оскільки це тривалий і трудомісткий процес, етапи організації заходу повинні бути чітко визначені і строго дотримуватися. У таблиці нижче представлено середній час тривалості кожного етапу Streamfest-Харківський фестиваль сучасної музики, основною метою якого є встановлення контактів, зміцнення міжрегіональних зв'язків і співробітництва за допомогою музичного мистецтва, формування творчого потенціалу молодих виконавців, а також формування іміджу міста.

Основними цілями фестивалю є:

- залучення туристів на фестиваль та економічна вигода від нього;
- виявлення, підтримка і просування молодих талановитих художників і творчих колективів в Україні та за кордоном;
- налагодження діалогу в області професійного спілкування, розширюйте культурні зв'язки, обмінюйтеся досвідом і відкривайте нові імена;
- просування основні туристичні або суміжні підприємства Харкова, які спонсорували залучення засобів масової інформації до висвітлення подій до і після. [5]

Передбачувана дата проведення фестивалю-середина липня, в той час як після аналізу вже існуючі на ринку фестивалі музичного чи іншого характеру, було визначено, що, хоча літо є найбільш підходящим сезоном для проведення музичних фестивалів під відкритим небом, більшість з них проводяться в червні або серпні.

Саме тому, щоб не боротися за відвідувачів заходами, що проводяться по всій Україні, було прийнято таке рішення. Для локації було вирішено врахувати попередній досвід проведення фестивалів у Харкові та Безлюдівці-величезний майданчик під відкритим небом у передмісті Харкова, яка ідеально підходить для проведення великих заходів.

3.3. Бізнес план створення фестивального проекту в Харкові засобами танцювального туризму

Проект: Танцювальний конкурс “Танець - це моя особистість” у місті Шарівка.

Актуальність проекту: Створення фестивального проекту «Танець - танець це моя особистість» в Харківській області у місті Шарівка, який допоможе реалізувати прагнення місця до розвитку внутрішнього туризму, та також розвинути танцювальний туризм у містах України.

Проблема: У Харківщині небагато фестивалів або конкурсів, які можуть розкрити танцювальні таланти молоді. Також фестивальні конкурси у нашому місці можуть благодійно сприяти на туристичний стан Харкова, та це буде розвивати танцювальний туризм в Україні. Тому я хочу зробити танцювальний конкурс, який покаже молоді таланти та матиме позитивний напрямок у розвитку внутрішнього туризму.

Проектна ідея: Основна ідея проекту полягає в тому, щоб сучасні діти і підлітки, молоді, у якої є можливість подорожувати країною, як можна частіше брали участь у конкурсі танців “Танець це моя особистість” в доступному для них режимі для поліпшення свого психологічного та фізичного здоров'я.

Мета проекту: Створити умови для активної творчої діяльності людей, розвинути танцювальний туризм, зміцнити фізичне здоров'я через створення танцювального фестивалю у місті Шарівка, який буде проходити два рази на рік.

Завдання проекту:

- обґрунтувати доцільність використання танцю, як засобу зміни фізичного і психічного стану людини;

- проведення рекламної компанії перед конкурсом (робота у соціальних мережах, підготовка афіш, створення відеоролика, розповсюдження інформації о конкурсі у навчальних закладах);
- мотивувати людей на бажання прийняти участь у конкурсі (з допомогою реклами);
- організувати ініціативну групу хореографів, які будуть задавати тему, стиль і напрямок танцю під час танцювального конкурсу;
- організація і проведення танцювального конкурсу “Танець це моя особистість” (оренда площі/приміщення, наймання журі, ведучого, звукооператорів, журналіста, та організація самого процесу);
- створити умови для доступного масового конкурсу у місті Шарівка.

Структура проекту: Конкурс буде складатися з чотирьох етапів, які будуть відрізнятися один від одного.

1 етап - полягатиме у відборі 10 танцювальних команд. Відбір команд буде проходити по відеоматеріалу, який можна буде надіслати на пошту /danceteam13@gmail.com.

2 етап - виборчий. Після 1 етапу, де журі виберуть 10 команд, їм надається завдання підготувати по 2 танцювальних номери. В кожному номері повинна бути по 3 різних стилю танців.

3 етап - проведення конкурсу. У кожної команди буде порядковий номер виступу. Спочатку команди виступлять по черзі з першим номером, потім буде півгодинна перерва і команди виступлять з останнім номером.

4 етап - підтримка конкурсу для регулярного його проведення.

Опис діяльності у рамках проекту:

1. Провести рекламну компанію

1.1 Створити організаційну групу з проведення рекламної компанії (в кількості 5 чоловік - Я, К. Талибова, Л. Супрун, Л Рукас, Д. Глазкова)

1.2 створити групи у соціальних мережах “Instagram” та “Facebook”, займатися їх оновленням (виконавець К. Талибова)

1.3. створити афіши конкурсу, логотип та флаєри. (Виконавці-І. Калашник, Л. Супрун)

1.4 поширювати інформацію середі начальних закладів (Виконавець-Л.Супрун)

2. Організація підготовки конкурсу

2.1 Відбірний онлайн тур (10 танцювальних команд). Вибір з відеоматеріалу.

- сортування відеоматеріалів (виконавець-Я)
- пошук журі для онлайн відбору (виконавець-Я)
- проведення відбірного туру 3 дні (виконавець-Я, журі)
- монтаж відбіркового туру (наймання монтажера)
- визначення 10 команд (виконавець-журі, Я)

2.2 Пошук приміщення

- оренда площі біля Шарівського замку (виконавець-Я)
- наймання провідною (виконавець-Я)
- наймання операторів (виконавець-Я)
- наймання журналіста (виконавець-Я)
- монтажера (виконавець-Л.Супрун)

2.3 Репетиція

- Підготовка сцени (виконавці-підібрана команда, Я, Л.Супрун, К.Талибова)

- Репетиція танців кожної з 10 команд
- підготовка зон відпочинку (виконавці-Л.Рукас, Я, К.Талибова)
- підготовка фотозон (виконавець-Л. Супрун)
- підготовка фуд-корту (виконавець Д. Глазкова, Л.Рукас)

3.Проведення конкурсу

- Змагання команд

- вибір переможців (виконавець-журі)
- підготовка призових нагород для перших 3 місць-кубок, медалі, листи подяки, квіти, футболка з назвою конкурсу (виконавець-Я)
- підготовка нагород для решти учасників-футболка, квіти (виконавець К. Талибова)

Час реалізації проекту:

З 2 липня по 20 серпня 2020 року.

Рекламна компанія - з 2 липня

Відбірковий етап-10-14 липня

2 етап - з 12 по 18 серпня

3 етап - з 20 серпня

Площу надає місце Шарівка біля Шарівського замку.

Команда:

Калашник Ірина, керівник проекту

Євтушенко Л., Талибова К., Рукас Л., Глазкова Д.- рекламна та організаційна допомога.

Бюджет:

1. Обладнання - аренда на сайті RecRental
2. Призи:
  - Футболки с логотипом конкурсу. На однотонній футболці в друкарні буде нанесений логотип.
  - Кубок - як початок колекціонування пам'яті про конкурс.
  - Медалі та листи подяки для підтвердження участі у конкурсі.
  - Квіти - букет, як подяка за участь в конкурсі.
3. Оренда площі. Дозвіл на оренду замку буде вирішуватися через у представників Богодухівського міської ради.
4. Канцелярія (Зошит для реєстрації, блокноти, ручки, папка для провідного, аркуши А4)
5. Участь у конкурсі 700 гривень з одної команди.

Бюджет складає 20081 грн. Без урахування зарплат.

Результат проекту це розвиток внутрішнього туризму та розвиток особистості засобами танцювального туризму. Кожен учасник конкурсу може реалізуватися, розвинути свої навички у танцях, перестати боятися камер і публіки.

ВИСНОВКИ ДО 3 РОЗДІЛУ

Ключовими складовими подієвого туризму є наявність унікальної події, яка може дати туристам нові враження; і організована система надання послуг для отримання доходу. Перевага цього напрямку розвитку туризму є висока рентабельність, сезонність, практична невичерпність ресурсної бази та високий соціально-економічний вплив на регіон, де проходить захід. Харківська область володіє значним потенціалом для розвитку подієвого та фестивального туризму, досить у регіоні проводиться розвинена туристична та спортивна інфраструктура, а також численні спортивні заходи, як професійного, так і аматорського напрямку. За результатами SWOT-аналізу для фестивального туризму в Харківській області було визначено, що регіону необхідно розробити стратегії підтримки та розвитку сильних сторін цього напрямку туризму в напрямку реалізації можливостей навколишнього середовища, а саме стратегії інтенсивного росту. Розробка і реалізація такого типу стратегії дозволить регіону не тільки розвивати фестивальний туризм, але також для поліпшення туристичної інфраструктури та для розвитку інших видів туризму в цьому регіоні. Це також сприятиме розвитку професійних та аматорських фестивалів. Таким чином, це надасть досить високий соціально-економічний вплив на розвиток регіону.

У висновках піднімається питання про позитивний вплив подієвого туризму на імідж країни і можливостях, які він відкриває поряд з її розвитком. Пропонуються шляхи підвищення туристичного потенціалу Харківської області за рахунок розвитку подієвого туризму, а саме проекту "Харків-місто подія". По-перше, було проведено опитування для визначення потреб різних заходів, і інформація була отримана та проаналізована. Були представлені результати з кожного питання, і завдяки цьому були позначені деякі аспекти розвитку подієвого туризму,

такі як, наприклад який тип заходу і якого масштабу люди охочіше відвідують. Крім того, на основі проведеного опитування були запропоновані два заходи, які були визнані потенційно найбільш відвідуваними і прибутковими, і визначена цільова аудиторія як для учасників, так і для відвідувачів. Потенційні спонсори, які можуть інвестувати в подію, щоб покрити її витрати, були представлені разом зі спонсорськими пакетами, які відрізняються рядом можливостей для просування, які отримують підприємства. Для розрахунку ефективності заходів приблизна кількість відвідувачів, оцінена за попереднім досвідом і були представлені передбачувані витрати на обладнання заходів та рекламну кампанію. В результаті був отриманий прогноз успішності проекту і надійності його реалізації. В результаті впливу глобалізації на світовий туризм і посилення конкуренції між напрямками заходу став важливий елемент розвитку туризму в місцях призначення, залучення відвідувачів, заохочення інвестицій та поліпшення іміджу. Багато пунктів призначення вже випробували на собі, що просування пункту призначення може бути значно покращено організацією унікального заход. У місця проведення фестивалів, є безліч переваг, що поєднують економічні вигоди, поліпшення інфраструктури та поліпшення іміджу місця проведення заходу. Проте, як би обнадійливо це не звучало, домогтися успіху в організації заходів досить складно. Ось чому це дослідження було в першу чергу проведено і потребує перегляду відповідно до майбутніх тенденцій.

Успішний розвиток подієвого та фестивального туризму залежить від існуючої системи організації, планування, управління подіями та ефективності взаємодії між учасниками фестивального туризму. Встановлення двосторонніх відносин між різними підприємствами та групами інтересів

ВИСНОВКИ

Ми визначили стан і перспективи розвитку танцювального туризму в Харківській області, його функції та особливості.

Використовували методи теоретичного аналізу, здійснювався аналіз інформаційних ресурсів з приводу танцювальної та туристичної індустрії. Ми дослідили ресурсну базу танцювального туризму, тобто визначали туристичні центри та екскурсійні маршрути які будуть цікавими для туриста-танцівника, розробили класифікації танцювального туризму. Розробили фестивальний проекту в Харкові засобами танцювального туризму.

Проведене дослідження дає підстави сформулювати такі висновки, що підтверджують гіпотези і положення, що виносяться на захист.

1. Аналіз літератури, присвяченої специфіки танців, а також опитування експертів в даній області дозволили розкрити і охарактеризувати потенціал танців на розвиток туризму, міжособистісних відносин і способу життя сучасної молоді.

2. Визначили, що в даний час поняття танцювального туризму виділяється лише активістами, блогерами, викладачами танцювальних шкіл і ініціативними групами аніматорів-організаторів танцювальних заходів в різних країнах світу. Точного визначення наукового обґрунтування “танцювального туризму” в науковій та навчальній літератури не існує.

3. Здійснили спробу виділення кількох основних критеріїв, за якими можна відокремлювати і розрізняти танцювальні фестивалі, а також порівнювати їх з хореографічними конкурсами. Проаналізували поширення танцювальних фестивалів по Україні у розрізі областей.

Розглянули всеукраїнські танцювальні фестивалі, ми побачили, що їх кількість невелика, зважаючи на значний культурний потенціал України.

4. У першому розділі ми розглянули взаємозв'язок танцювального туризму з Україною та визначили, що танцювальні фестивалі безпосередньо пов'язані з туризмом. Інакше кажучи, на танцювальну індустрію великий вплив мають професійна підготовка з хореографії в університетах, велика кількість танцювальних шкіл в Україні, цілорічні фестивалі, конкурси та конкурси, організація телевізійних програм.

5. У другому розділі ми розглянули, як танцювальний туризм впливає на світ. По-перше, визначили, як танець впливає на культурно спадщину. Танець включає традиції та вирази незліченних груп і спільнот, які передавалися з покоління в покоління. ЮНЕСКО (2003) визнає важливість нематеріальну культурну спадщину. Танці з давніх часів еволюціонували від форми комунікації до явища мистецтва. Тобто танець становив елемент культури, який був витвором групи людей у певну епоху, через який виражалися потреби певної групи. По-друге, розібрали що таке танцювальний туризм, так як він впливає на світ туризма.

6. У третьому розділі ми побачили, що Харківська область володіє значним потенціалом для розвитку подієвого та фестивального туризму, досить у регіоні проводиться розвинена туристична та спортивна інфраструктура, а також численні спортивні заходи, як професійного, так і аматорського напрямку. За результатами SWOT-аналізу для фестивального туризму в Харківській області було визначено, що регіону необхідно розробити стратегії підтримки та розвитку сильних сторін цього напрямку туризму в напрямку реалізації можливостей навколишнього середовища, а саме стратегії інтенсивного росту. Розробка і реалізація такого типу стратегії дозволить регіону не тільки розвивати фестивальний туризм, але також для поліпшення туристичної інфраструктури та для

розвитку інших видів туризму в цьому регіоні. Це також сприятиме розвитку професійних та аматорських фестивалів. Таким чином, це надасть досить високий соціально-економічний вплив на розвиток регіону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Атитанова Н.В. Танец как смысловая универсалия: От выразительного движения к «движению» смысла: Дисс. канд. Филос. н.: Саранск, 2000. 163с.
2. Айламазян А.М. Танцевальные практики: семиотика, психология, культура. Под общ.ред. А.М. Айламазян. М.: Смысл, 2012. 287 с.
3. Абрамян, М.А. Значение туристических ресурсов в развитии туризма. Молодой ученый. 2011. №6. Т.1. 138–139 с.
4. Быстрова, А.Н. Мир культуры: (Основы культурологии): А.Н. Быстрова. 2-е изд., перераб. и доп. М.: Изд-во Фёдора Конюхова; Новосибирск: ООО Издательство ЮКЭА, 2012. 712 с.
5. Герасимова, И.А. Эволюция когнитивных предубеждений творчества: дис. д-ра пед. Наук И. А. Герасимова. М., 1998. 123с.
6. Глебов И. Театр русской Испании И.Глебов. М.: Изд-во «Театр», 1923. 231с.
7. Дурович А.Я Влияние танцев на организм человека Имеравия. 2014. Электронный ресурс, режим дост.: Дурович А.Я. Маркетинг в туризме: Учеб. практ. пособ. М.: МЭСИ, 2000. 495с.
8. Ильина Е.И. Туроперейтинг: организация деятельности. М.: Финансы и статистика, 2001. 251 с.
9. Кондратенко Ю.А. Система художественного языка танца: специфика, структура и функционирование: Дисс. докт. искусствовед. Саранск, 2010. 327 с.
10. Курюмова Н.В. Современный танец в культуре XX века: смена моделей телесности: Дисс. канд. культуролог. Екатеринбург, 2011. 176 с.

11. Карягін Ю.О., Тимошенко З.І., Демура Т.О., Мунін Г.Б. Маркетинг турпродукту: Підручник. К: Кондор, 2009. 394 с.
12. Кіптенко В. К. Менеджмент туризму: Підручник. К.: Знання, 2010. 502 с.
13. Козлов В.В., Гиршон А.Е., Веремеенко Н.И., Интегративная танцевально-двигательная терапия. Издание 2-е, расширенное и дополненное. СПб.: Речь, 2006. 286 с.
14. Кнастер М. Мудрость тела. Пер. с англ. М.: Изд-во Эксмо, 2002. 496 с.
15. Меланьин А.А. Методы анализа танцевального движения: Дисс. канд. искусствовед. М.: ГИТИС, 2010. 234с.
16. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: підручник. К.: "Знання", 2008. 661 с.
17. Морозов М.А., Володоманова Н. Ю. Макроэкономика туриндустрии: Учеб. -метод. пособ. М., 2002. 333 с.
18. Моррис Н. Музыка и танец Нейл Моррис. М.: Изд-во «Астрель»: АСТ, 2002. 32с.
19. Никитин В. Ю. Модерн-джаз танец: История. Методика. Практика. М.: Изд-во "ГИТИС", 2000, 440с.
20. О. Є. Гончаренко, студент гр. ТУР-19, ДВНЗ «ПДТУ»
21. Оганесян Н.Ю., А.И. Герцена Танцевальная терапия в реабилитации психологических расстройств: Дис. Канд. психол. наук. СПб.: РГПУ им. А.И. Герцена, 2005. 222с.
22. Осинцева Н.В. Танец в аспекте антропологической анатомии: Дисс.канд. филос. наук. Н. Новгород, 2002. 167с.
23. Остапец Е.В. Системная диагностика и развитие организованности личности: Дисс. канд. Психол. наук. М.: РУДН, 2008. 145 с.

24. Роджерс Н. Творчество как усиление себя Вопросы психологии. 1990. №1. 164-168 с.
25. Ромм В.В. Танец как фактор эволюции человеческой культуры: Дисс. докт. культуролог. Барнаул: Алтайский гос. ун-т, 2006. 403 с.
26. Рубинштейн С.Л. Проблемы общей психологии. М.: Педагогика, 1973. 424 с.
27. Рябиков П.Н Равнение на душу. Вестник танцевальной жизни. 2002. № 3. 5 – 9 с.
28. Степанова Н.Ю. Феноменология танца: движение в структуре временности: Дисс. канд. филос. наук: Комсомольск-на-Амуре, 2010. 217 с.
29. Серебренникова Ю.А. Утрата целостности мировосприятия в традиционной системе школьного обучения Искусство и образование. 2004. № 2. 8 –13 с.
30. Суриц Е.Я. Балет и танец в Америке: Очерки истории Гос. инт-т искусствознания Мин-ва культуры и массовых коммуникаций РФ; Ин-т танца (Екатеринбург). Екатеринбург: Изд-во Урал. Ун-та, 2004. 392 с.
31. Сандомирский М.Е. Психосоматика и телесная психотерапия: Практическое руководство М.: Независимая фирма «Класс», 2005. 592 с.
32. Фомин, А.С. Балетмейстер, музыка, танец А.С. Фомин. Новосибирск: Зап-Сиб.кн.изд., 1973. 64с.
33. Фельденкрайз М. Осознание через движение: двенадцать практических уроков Пер. с англ. М. Папуш М.: Институт Общегуманитарных исследований, 2000, 160 с.
34. Юнг, К. Г. Алхимия снов : пер. с англ. К. Г. Юнг. СПб.: Timothy, 1997. 352 с.
35. Гетц Д. (2005) Організація заходів та подієвий туризм. Корпорація когнітивних комунікацій, 499 стор.

36. Гетц Д. (2008) подієвий туризм: визначення, еволюція та дослідження. Управління туризмом, том 29, № 3, стор 403-428
37. Гетц Д., Пейдж С.Дж. (2016) прогрес та перспективи досліджень подієвого туризму. Управління туризмом, том 52, стор 593-631
38. Василенко, В. А. (2011) Основи теорії та практики спортивно-подієвого туризму.
39. Сучасний стан та перспективи розвитку фестивального туризму у місті Харкові URL: https://tourlib.net/statti_ukr/onackuj.htm (дата звернення 03.01.2022).
40. Global guidelines to restart tourism : сайт. URL: <https://webunwto.s3.eu-west-1.amazonaws.com/s3fs-public/2020-05/UNWTO-Global-Guidelines-to-Restart-Tourism.pdf> (дата звернення: 23.12.2020)
41. Restarting tourism : сайт. URL: <https://www.unwto.org/news/restarting-tourism> (дата звернення: 23.12.2020)
42. Tourist Numbers Down 83% But Confidence Slowly Rising : сайт. URL: <https://www.unwto.org/news/tourist-numbers-down-83-but-confidence-slowly-rising>
43. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 9 грудня 2020 р. № 1236 : сайт. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-kabinetu-ministriv-ukrayini-vid-9-grudnya-2020-r-t220321> (дата звернення: 23.03.2021)
44. Туристична діяльність в Україні : сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/tyr/tyr_dil/arch_tyr_dil.htm (дата звернення 4.01.2022)
45. Устименко Л. М., Кузнєцова О. Танцювальний туризм як спеціалізований тур продукт на туристичному ринку світу : сайт. URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJR

[N&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Vmdu_fks_2013_5_15.pdf](#)

46. Подорожко Т.О. Танцювальний туризм як неординарний напрямок в сучасній індустрії туризму // Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції "Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір" (м. Запоріжжя, 14 травня 2020 р.). Запоріжжя, 2020. С.644-646.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Назва товару	Ціна за одиницю	Усього	Кількість	Потрібно
футболки	150	10500	70	10500
кубок	175	175	1	175
медалі	40	2800	70	2800
листи подяки	2	140	70	140
квіти	150	1500	10	1500
Ручки для журі	4	16	4	16
зошит	35	140	4	140
папка	10	10	1	10
Аркуши А4	100	100	1	100
Аренда на 1 день набір технічного обладнання(камера, 4 мікрофони)	4700	4700	1	4700
Усього	5366грн	20081грн	232	20081грн